

Lengyel László, a Saint Elizabeth Scola Cantorum tagja

Emlékezés Zadubán Györgyre

Szent Erzsébet Templom, 2009. január 25-én, a 10.30-as szentmisén

Közel húsz éve, amikor megérkeztem Torontóba, az első dolgaim között volt megkeresni a Gyuri bácsi által vezetett kórust. Mint minden új emigránsnak, nekem is létfontosságú volt a magyar közeg, a zene, amibe fél kézzel belekapaszkodhattunk, miközben a másik kezünkkel fogódzót kerestünk az új világban.

Hamar kiderült, hogy közös kapcsolódási pontok, közös ismerőseink vannak. Csillaghegy, vagy az, hogy Gyuri bácsi egyik évfolyamtársa volt négy évig a tanárom. Lehet, innen eredt, hogy egyfajta tanár-diák viszonyt éreztem kettőnk között. Tegeződtünk, de majdnem mindig karnagy úrnak szólítottam.

Szakmai felkészültsége, zenei műveltsége biztosíték volt arra, hogy jól képzett vezetője van a kórusnak, bár én úgy gondolom, hogy az ő sikeres működésének titka emberi tulajdonságaiban, személyiségében rejlett.

Jelenléte volt.

Mint minden jó karmester, szavak nélkül is tudott kommunikálni velünk. A kórust éltető és összetartó energia áradt belőle. Ez természetesen sokat jelentett számomra-számunkra.

Hogy az ő számára mit jelentett ez a társaság, arra talán jó példa a következő, amit a feleségem juttatott eszembe tegnap:

Egyfajta kórushagyomány volt, hogy évente egyszer, általában a július elsejei hosszú hétvégén Karnagy úr meghívta a kórust Perry Sound melletti nyaralójába. Ha épp nem volt senki, aki helyettesítse, bizony be kellett autózni Torontóba kántori kötelességeinek eleget tenni. A misék után - hacsak nem volt valami más munkája - mindig visszajött a nyaralóba, hogy ott lehessen az esti tábortűznél, a közös éneklésnél Isten szabad ege alatt.

Ez volt az egyik, amit tanultam Karnagy úrtól: a kórust megtartani, erősíteni úgy lehet, ha jelen vagyunk, ha napról napra, hétről hétre visszatérünk akkor is, ha úgy érezzük, hogy fontos dolgaink vannak máshol.

A másik, amit megtanulhatnánk tőle, a kitartó türelem. Türelem a művek tanulásában, türelem egymással szemben. Mondják a nagyon türelmes emberre: birkatürelme van. Szerintem a még ennél is nagyobb türelmű emberre mondhatnánk azt, hogy olyan türelme van, mint a Karnagy úrnak volt. Hányszor töltöttünk el teljes próbát azzal, hogy egy-egy oldalnyi zenét a fejünkbe verjen, valahogy megtanítsa nekünk, csak azért, hogy a következő próbán kezdhesük előlről, mert addigra valahogy sikerült elfelejtenünk.

Hirtelen, talán felkészületlenül kellett itt hagynia ezt az árnyékvilágot; azt hiszem, mindenki nevében mondhatom, minket is váratlanul ért. Próbáltam elképzelni, mit tett volna, ha van ideje elköszönni mindenkitől. Az utolsó imádság előtt még talán kért volna egy kis töltött káposztát meg egy kupica konyakot, és fellapozván Márai Sándor Füves könyvét, elolvasná ezt a pár sort:

“Utolsó leheletemmel is köszönöm a sorsnak, hogy ember voltam, és az értelem egy szikrája világított az én homályos lelkemben is. Láttam a földet, az eget, az évszakokat. Megismertem a szerelmet, a valóság töredékeit, a vágyakat és a csalódásokat. A földön éltem, és lassan felderültem. Egy napon meghalok: s ez is milyen csodálatosan rendjén való és egyszerű! Történhetett velem más, jobb, nagyszerűbb? Nem történhetett. Megértem a legtöbbet és a legnagyobbat, az emberi sorsot. Más és jobb nem is történhetett velem.”